

pandolfi de maleficiis. et ideo etiam si mutato proposito vellet tunc dicitur. a. in una ex dictis terris et etiam in civitate tuderti subire duellum non esset audiendus initio dicto. b. et prudenter et caute fecit dicitur. b. in uolendo presentissimum responsum considerato quod induellis ut plurimum ille vicit qui fortiori viget prosperitate corpora q; prosperitas in modico temporis intervallo atq; dilatatio variatur de condicione. l. si non sors. s. libertus unde naturaliter in nobis sentimus quod uno momento quis est aptus ad pugnam et subito eius uirtus per accidens alteratur et prostermitur. unde hac forsan ratione et ratione motus idem. b. noluit prestans habere responsum quod habuit affirmatum sed ut dicimus duelli negatum ex toto propter negationem locorum omnium. Tertio et ultimo et hic aures ponant et diligenter aduertant non solum in iure sed etiam in armis periti et eminenter edociti quia rebus sic se habentibus ut stant impossibile est in casu nostro ad pugnam ueniri posse de iure longobardorum aut secundum consuetudinem et morem gentis armorum et dicamus non posse per aliquem principem aut dominum campum duelli assecutari et si quis assecutauerit peccat mortaliter. inducimus autem et mouemur ad hoc dicendum quia ut patet ex premissis dictis. a. obtulit et astrinxit se probaturum diffamacionem quam fecerat per suam personam de iure et per suffidentes testes et sic per testes omni exceptione maiores et ueros non falsos uel reprobos alias suffidentes non essent extra de testi. c. i. sicut nec fuerunt testes contra susannam. Nunc ad propositum aut dictis. a. probabit dictam diffamacionem de iure et testes et causa est sopia nec ueniri debet ad duelum quod non habet locum secundum lombardam et secundum dictum morem nisi defientibus probationibus in merum subsidium defientiam probationum et in causa gravissima quoniam multi in his sunt sub iusto perire clipeo ut refert glo. ad. l. acquil. l. qua actione. s. si quis in collatione de iure romanorum non nisi secundum placenti. in causa maiestatis ut no. glo. insi. de here. ab intesta. s. per contrarium. aut non probabit de iure per suffidentes testes et ipse. a. coniunctus est de suo mendacio ex quo se ad probandum de iure astrinxit et per testes suffidentes. Et si dicatur possent testes falsi probare contra. b. unde idem b. ueluti falso coniunctus dicere possit uolo duellum. dicimus primo hoc non considerandum quia nemo presumitur falso dicere et esse in memor eterne salutis. C. ad. l. iul. repe. l. fi. et si casus iste contingere haberet iste. b. subire duellum cum testibus uelut offensus ab eis non autem cum dicto. a. salvo nisi idem. b. diceret et allegaret duellum probaturum quod esset falso per testes coniunctus falso et scienter inductos et instructos a predicto. a. cum igitur in themate nostro secundum ea que proponuntur non possit casus contingere in quo possit esse locus duello ex quo ex necessario probationem iuris plenam et perfectam procedere secundum quam regulabis iuris decisio. dicimus et cocludimus ipsum. b. non teneri subire duellum nec campum ex parte ordinata posse uel debere per aliquem dominum secundum fieri ipsum. a. qui dedit optionem locorum et ad nullum ex electis comparere noluit nullum que uoluit acceptare duellum fore coniunctus. et per hoc specialiter adducit glor. ber. de testi. ex parte adde in uerbo. idonee uer. nisi primo probet testes tales fuisse quales allegabat et c. Et ita dico et consul ego angelus. et c.

ccclxxv.

Ratensis Contra pratensem in terra prati seu eius districtu maleficium aliquod perpetranus de quo mere pena pecuniaria uenit inferenda et de eodem maleficio potestas terre prati non cognovit et a modo potentie cognoscendi per eum est prescriptum secundum formam statutorum terre prati. Queritur igitur utrum potestas ciuitatis floriet de illo maleficio possit cognoscere attenta forma statutorum communis floriet sub ratione quod potestas prati potest cognoscere etiam ubi ueniret imponenda pena. et c.

Uiso Pro constanti quod potest cognoscendi non sit prescriptum secundum formam statuti communis floriet et iste punctus est satis dubius et notabilis et super eo uarianter docto. et ad partem negationem quo potestas floren. non possit cognoscere.

Primo quod unus habet universale jurisdictionis si alteri conceditur jurisdictione in uno genere in dicta specie jurisdictioni universalis rectoris videtur detractum et derogatum. C. de officiis. vi. l. secundum unum modum legendi quam. l. induco sic prefectus urbis habebat universalis jurisdictionem in urbe post imperator concessit super annona perfecto anno declarans imperator quod jurisdictioni prefecti urbis in nullo derogatum est sed quod ab eo prefecti jurisdictionem de annona habent. Si igitur imperator sic non declarasset derogatus esset in annona jurisdictioni prefecti urbis. Pro hac parte facit quod quando uno in specie quicquid conceditur de generali concessione facta alteri intelligitur illud ademptum. ff. de fun. instrue. l. que fitum. s. idem respondit de condicione. et demon. l. et ita. s. f. et sufficiat allegare quod plene et clare no. Dy. in. c. generi per speciem de regu. iur. li. vi. pro hac parte adduco. ff. de iuri. l. cum pretor. unde dixit Specu. in ti. de concubita persona. s. i. ver. item quod ait ubi dicit quod si concubita persona fecit procuratorem pro talis concubita non interueniat coniunctus sed procurator tantum. Pro hac parte adduco dictum Jaco. de are. deleg. i. l. quod in rerum. s. i. ubi expresse decidit quod concessio jurisdictionis facta uno tantum tacite in se continet ademptionem in illa specie indici habenti generalem jurisdictionem. pro hac facit ff. de admis. tu. l. iij. s. i. ubi plures dati tutores et una concessa est administrandi potestas ceteris intelligatur denegata. pro hac parte facit. C. de procu. l. maritus ubi dicit quod si maritus habet mandatum ab uxore super certis causis super omnibus alijs intelligitur exercitum denegatum. Pro hac etiam parte facit extra de officiis. delega. c. studiisti ubi si una causa per superiorum delegatus de eadem amplius non cognoscet jurisdictionem habens universalis ante delegationem predictarum. Et pro hac parte videtur casus in cor. de defen. cini. s. et iudicare ubi presides provinciarum qui universalis jurisdictionem habent non cognoscunt de causis trecentorum florenorum et infra sed solum ciuitatum defensores pro hoc etiam videtur causus. C. de testa. l. testamenti et l. consulta diuina et d. ep. et cle. l. repetita in quibus habetur quod publicatio et insinuatio testamentorum debet fieri coram magistro census et in urbe romana constantinopolitana et nullus alius pro eadem insinuatione fidei potest adiri pro parte affirmatis quod potestas florentie procedere possit probare in scriptis. Primo per casum. d. l. i. C. de officiis. vi. scdm alii modum legendi quem adduco sic imperator ibi ne possit in dubio renocari an per jurisdictionem datarum perfecto anno videtur aliquid derogatum declarans quod per eam concessionem nihil derogatum intelligit prefecto urbis. et ita intelligebat illam. l. Jaco. bu. idem sequebatur Bar. et pro hac opere videtur casus d. hereti. c. pro hoc li. vi. et ibi Jo. an. in glo. sua pro hac etiam opere videtur casus in l. ultima ubi can. fil. qui tex. est multum no. ad hoc ubi dicitur quod cognitio causarum colonorum in quinque et servorum domus cesaree specialiter coesista est orientali prefecto et comiti domorum cesaris et non alii actine et passione civilis uel criminalis questio agitari possit in praeditum genus hominum et nibilominus d. predictis causis tam criminalibus quam civilibus rector provincie cognoscere potest ut l. cum aliquis eo. ti. Pro hac etiam parte facit optimus. C. ubi et apud quos in integrum resti. pos. l. ubi tex. dicit quod aduersus sententiam procuratoris cesaris nemo restituit nisi princeps et tam idem procurator cesaris restituere potest suam sententiam ut ibi no. in glo. fi. Quid dicendum dubito super hoc articulo quod ex legum varietate intercalatus appetit et a nostris maioribus non solemniter explicatus potest dici quod quandoque per superiorum conceditur unus articulus jurisdictionis aut universalis causarum specialiter per modum delegationis et tunc in ea specie intelligitur derogatum jurisdictioni indicis universalis jurisdictionez habentis non d. c. studiisti. Ratio est in promptu quod superior delegando causam unam vel universalitatem causarum aut causas universaliter incertum genus hominum retraxisse intelligit ad se causas quas specialiter delegavit et ideo super eis illius qui primo universalis jurisdictionem habebat cognoscere non poterit et sic intelligo. l. cum pretor de iuncta. l. indicatum solvi eo. ti. idem dico si in modum privilegii jurisdictionis unius specialiter attributa sit et loqueris